

L'étude (nu slaat de chaos toe): een vermakelijke studie in Shakespeare's vrouwenrollen en de wanorde van het leven

Lotte Philipsen
Redactrice KnackWeekend.be

23/03/17 om 12:50 - Bijgewerkt om 13:03

Sien Eggers, Jessa Wildemeersch en Sofie Palmers vragen zich op het podium af hoe relevant de vrouwenrollen van Shakespeare vandaag nog zijn? Vierhonderd jaar na de tijd van de bard is de rol van vrouwen in theater immers volledig veranderd. Of toch niet?

★★★★★

L'étude © Koen Broos

The Play = L'étude (nu slaat de chaos toe)

Gezelschap = Sien Eggers, Jessa Wildemeersch en Sofie Palmers, met als spelcoach Jan Eelen.

In een zin = Een studie naar de vrouwen van Shakespeare die in dialoog treedt met het echte, chaotische leven van de actrices.

Hoogtepunt = Wanneer Sofie aan Jessa wil bewijzen dat ze wel degelijk een overtuigende Cleopatra kan zijn en al haar woeste vrouwelijkheid in de strijd gooit. Bij Van Gils & Gasten noemde Michel Wuyts deze scène 'lekker' en daar zijn we het roerend mee eens.

Quote = 'Ik zal ze eens spelen, het summum van vrouwelijkheid. Kom hier, geef mij een podium.'

Meer info: sofiepalmers.be

Sien in het rood, Sofie in het wit en Jessa in het zwart: de drie actrices vullen samen het podium met enkele schermen, rekwisieten en het uitgebreide oeuvre van Shakespeare. Het stuk is een uitwerking van een idee dat de drie vrouwen kregen op een zonnig terras. Toen Jessa Wildemeersch aan kwam draven met een studie rond de vrouwenrollen in Shakespeare resulteerde dat in een geanimeerd gesprek over vrouwen op het theater toen en nu. Die bedenkingen goten ze in een zaalvoorstelling, waarin ze de toeschouwers meenemen in de theatergeschiedenis, maar ook laten nadenken over de huidige toestand.

Klinkt als straffe toebak, maar de voorstelling blijft behoorlijk verteerbaar.

De voorstelling start met de vraag 'Wat betekent vrouwelijkheid in een stedelijke context?' Niet meteen gemakkelijk te beantwoorden zo blijkt. Sien voelt zich alsof ze in haar winter is terechtgekomen en heeft geen zin om na te denken over vrouwelijkheid, Sofie wil er dan weer wat langer over nadenken en Jessa ontspringt geniepig aan de dans omdat zij het is die de vraag stelt. Klinkt als straffe toebak, maar de voorstelling blijft behoorlijk verteerbaar. De spelcoach van de voorstelling is Jan Eelen en die staat garant voor een fikse dosis humor. Het contrast tussen de serieuze Shakespearestudie en het echte leven in al zijn chaos zorgt uiteraard voor de nodige grappige momenten.

All the world's a stage

Zijn de tragische heldinnen uit Shakespeare die zelfmoord plegen wel zo gek als we denken?

De actrices bespreken Lady Macbeth, Juliet, Ophelia, Rosalinde, Cleopatra en de andere vrouwenrollen uit Shakespeare op twee manieren: enerzijds volgens Jessa's nauwkeurig uitgewerkte schema dat de vrouwen opdeelt in archetypes, anderzijds afgetoetst aan hun eigen leven. Zijn de tragische heldinnen uit Shakespeare die zelfmoord plegen wel zo gek als we denken? En waarom zijn ze dan gek geworden? Waarom schreef Shakespeare niet wat meer tekst voor deze rollen, zodat we kunnen begrijpen waarom Ophelia zich in het water stort? De mannen in de stukken van Shakespeare praten erop los en geven inkijk in hun zielenroerselen, terwijl de vrouwen het met heel wat minder tekst moeten stellen. Behalve wanneer ze zich in de komedies in mannenkleden vertonen. Dan rollen de woorden plots als een stortregen naar buiten.

L'étude © Koen Broos

Daar hebben Sofie, Sien en Jessa geen travestie voor nodig. Hun woorden buitelen over elkaar heen tijdens de voorstelling. Terwijl Jessa gepassioneerd, in het ritme van haar hartslag, over de bühne stapt en haar favoriete passages voordraagt, duikt Sien in haar eigen verleden en vraagt Sofie zich af waarom zij eigenlijk nog nooit gevraagd is om een Shakespearevrouw te vertolken. Het generatieverschil tussen Sien en de andere twee actrices resulteert ook in een naturel aanvoelende theatergeschiedenisles, waarvoor Sien haar nostalgiedoos vol foto's bovenhaalt en vertelt over hoe ze als prille actrice in de KVS Shakespeare speelde.

Elk nemen de actrices standpunten in, die samen een waardevol inzicht vormen. Want net zoals Shakespeare's stukken bedoeld zijn om samen op te voeren, en niet in een slaapkamer in stilte gelezen te worden, stappen de actrices samen in en uit de rollen en tonen zo hoe universeel Shakespeare toch ook vandaag nog is. Toegegeven, de personages zijn soms extreem dramatisch - of duister, zoals Sien zou zeggen, maar we herkennen ons toch vaak genoeg in de rollen om te beginnen filosoferen over het leven en geïnspireerd te geraken.

Want net zoals Shakespeare's stukken bedoeld zijn om samen op te voeren, stappen de actrices samen in en uit de rollen

Vierhonderd jaar nadat Shakespeare zijn stukken schreef, blijven ze wereldwijd acteurs triggeren om ermee aan de slag te gaan. Zij het op de klassieke manier, of zij het zoals in L'étude op een meer beschouwende wijze.

'Kom, geef me een beetje licht'

L'étude © Koen Broos

Aangezien Shakespeare de Bechdeltest in de verste verte niet zou halen en er veel te weinig dialogen tussen vrouwen zijn in zijn stukken, schreven de actrices zelf een tekst. Verwacht je dus niet aan een opvoering waarin de vrouwen van Shakespeare plots in hetzelfde stuk

belanden en in dialoog treden met elkaar. Wel worden er heel wat prachtige scènes uit Shakespeare naverteld, gespeeld of geparafraseerd.

De dialogen tussen de actrices voelen erg authentiek aan, omdat ze dat ook zijn. Toen ze samenkwamen om dieper in te gaan op de studie van Jessa, hadden ze ook echt de bedenkingen die ze op het podium echoën. Hun visie op de vrouwen van Shakespeare is gelukkig niet eenzijdig of negatief. De bewondering voor de machtige Lady Macbeth die 'unsex me' uitschreeuwt of de ontroerende manier waarop de piepjonge Juliet de liefde kan verwoorden; ook dat zit in het stuk.

Waarom wachten op een aanbod, als je het even goed zelf kan waarmaken?

Hoe interessant ook de scènes waarin er gepraat wordt over de rollen, het hoogtepunt blijft de scène waarin Sofie Palmers zich vol overgave inleeft in Cleopatra. Dit is wat er gebeurt wanneer actrices het heft in eigen handen nemen en de theatergeschiedenis in hun voordeel gebruiken. Shakespeare een patriarchaal zwijn zonder interessante vrouwenrollen? Nee hoor, ze moesten gewoon eens belicht en verlucht worden. En waarom wachten op een aanbod, als je het even goed zelf kan waarmaken?